

Dosarul nr.2ra-1009/16

Instanța de fond: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău –O. Cojocaru

Instanța de apel: CA Chișinău – N. Budăi, V. Efros, I. Muruianu

ÎNCHEIERE

20 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului
Judecători

Tamara Chișca-Doneva,
Ion Druță, Maria Ghervas,

soluționând chestiunea referitoare la admisibilitatea recursurilor declarate de către Procuratura Generală și Ministerul Justiției la acțiunea lui Starinschi Radu împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuraturii Generale privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuratură și instanțele judecătorești,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din data de 10 decembrie 2015,

CONSTATĂ:

Starinschi Radu la data de 09 martie 2015 s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției privind încasarea prejudiciului material în cuantum de 96 346 lei, prejudiciului moral în cuantum de 500 000 lei și cheltuielilor de judecată în cuantum de 7 000 lei, cauzate prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală (f.d. 3-7, vol. I).

În motivarea acțiunii reclamantul indică, că la data de 08 noiembrie 2009 i s-a adus la cunoștință ordonanța de recunoaștere în calitate de bănuț, fiindu-i incriminată săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 309¹ Cod Penal. Prin sentința Judecătoriei Centru mun. Chișinău din data de 20 iunie 2011 a fost achitat pe motiv că fapta nu este săvârșită de inculpat, sentința fiind menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din data de 09 decembrie 2014.

Reclamantul a menționat, că prin ordinul nr. 298ef din 02 iulie 2012 a fost concediat din cadrul organelor afacerilor interne ale MAI pe motiv că a discreditat imaginea efectivului de trupă și a corpului de comandă. În temeiul deciziei instanței de apel din data de 16 aprilie 2013 a fost reangajat în cadrul organelor afacerilor interne în baza ordinului nr. 178ef din 24 mai 2013. Astfel, în perioada 02 iulie 2012 până la 24 mai 2013 a fost privat forțat de drepturile sale salariale, pentru care a solicitat încasarea salariului pentru absența forțată de la serviciu cu aplicarea coeficientului de inflație.

În perioada aflării sub urmărirea penală și pe parcursul a 5 ani cât a durat examinarea cauzei în instanțele judecătorești a fost supus unei presiuni psihologice, reputația fiindu-i grav afectată, de asemenea au avut de suferit și membrii familiei sale.

Prin încheierea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din data de 25 mai 2015 s-a

admis demersul Ministerului Justiției, s-a atras în calitate de intervenient accesoriu Procuratura Generală (f.d. 68-69, vol.I).

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 16 septembrie 2015 s-a admis parțial acțiunea. S-a încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Starinschi Radu prejudiciul material în mărime de 74 800 lei cu titlu de salariu restant, suma de 14000 lei cheltuieli de asistență juridică și prejudiciul moral în mărime de 15000 lei, în total suma de 103800 lei. În rest pretențiile lui Starinschi Radu cu privire la încasarea prejudiciului material și moral s-au respins (f.d. 196, vol. I).

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe la data de 08 octombrie 2015 Ministerul Justiției a depus cerere de apel, prin care a solicitat în principal casarea hotărîrii contestate cu emiterea unei hotărîri noi, prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată, în subsidiar a solicitat modificarea hotărîrii în sensul diminuării sumelor acordate (f.d. 199, vol. I).

Invocînd ilegalitatea hotărîrii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din data de 16 septembrie 2015, avocatul Urschi Laura în interesele lui Starinschi Radu a depus apel, prin care a solicitat casarea parțială a hotărîrii contestate, în partea în care s-au respins pretențiile reclamantului, cu emiterea unei hotărîri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral (f.d. 216-218, vol.I).

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din data de 10 decembrie 2015 s-a respins ca fiind neîntemeiat apelul declarat de către Ministerul Justiției. S-a admis apelul depus în numele lui Starinschi Radu. S-a casat în parte hotărîrea primei instanțe cu emiterea unei hotărîri noi, prin care s-a încasat din contul statului prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Starinschi Radu pentru repararea prejudiciului material suma de 20 794 lei cu titlu de coeficient al ratei de inflație, suma de 16 000 lei cheltuieli de asistență juridică. În rest cererea de apel s-a respins ca fiind neîntemeiată cu menținerea hotărîrii instanței de fond (f.d. 253-268, vol.)

Nefiind de acord cu decizia Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015, intervenientul accesoriu Procuratura Generală a depus recurs, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea parțială a deciziei instanței de apel cu emiterea unei hotărîri noi, prin care prejudiciul moral să fie diminuat la o sumă rezonabilă (f.d.18-19, vol.II).

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel la emiterea deciziei în partea încasării prejudiciului moral nu a ținut cont de faptul că în perioada urmăririi penale, precum și pînă la finisarea procesului în instanța de judecără Starinschi Radu nu a fost reținut sau arestat, în privința sa nu a fost aplicată nici o măsură preventivă. Instanța de apel neîntemeiat a aplicat coeficientul ratei inflației.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la data de 18 martie 2016 Ministerul Justiției a depus recurs, solicitînd admiterea recursului, în principal casarea deciziei contestate cu emiterea unei hotărîri noi de respingere a acțiunii ca fiind neîntemeiată, în subsidiar modificarea deciziei în sensul diminuării sumelor acordate (f.d. 22-26, vol.II).

În motivarea recursului Ministerul Justiției a invocat, că instanța de apel, verificînd temeinicia și legalitatea hotărîrii primei instanțe, eronat a interpretat dreptul material care reglementează aprecierea prejudiciului material și moral.

La data de 30 martie 2016 Procuratura Generală a depus referință la cererea de recurs depusă de către Ministerul Justiției, prin care a solicitat admiterea acesteia (f.d. 33, vol.II).

La data de 13 aprilie 2016 avocatul Urschi Laura a depus referință la recursurile declarate de către Ministerul Justiției și a intervenientului accesoriu Procuratura

Generală, prin care a solicitat respingerea recursurilor ca fiind inadmisibile cu menținerea deciziei instanței de apel, compensarea din contul Ministerului Justiției în beneficiul lui Starinski Radu a cheltuielilor de judecată suportate în instanța de recurs în mărime de 1 000 lei (f.d. 35-414, vol.II).

În conformitate cu art. 434 alin. 1 CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă, că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 10 decembrie 2015, expediată părților prin intermediul oficiului poștal la data de 06 ianuarie 2016, confirmare privind recepționarea acesteia la materialele dosarelor lipsește.

În aceste circumstanțe recursurile depuse la data de 26 februarie 2016 și 18 martie 2016 se consideră a fi depuse în termen.

Verificând motivele de casare, invocate în recursuri, Colegiul atestă, că recurenții indică argumente ce țin de dezacordul cu felul în care instanțele au apreciat înscrisurile probatorii și au constatat circumstanțele cauzei. Nu pot fi reținute ca temei de admisibilitate aceste argumente, deoarece țin de reaprecierea probelor, fapt inadmisibil în recurs.

În speță, Colegiul menționează, că recursurile în cauză conțin obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanțele ierarhic inferioare, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenților la verificarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă recurenții și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate. Recursul exercitat conform secțiunii a 2 - a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procesual, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Astfel, Colegiul constată, că argumentele invocate în recurs nu pot constitui temei de casare a deciziei recurate, or, acestea nu se încadrează în cele expres stabilite la art. 432, al. 2, 3 și 4 CPC.

Potrivit prevederilor art. 432 al.1 CPC părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele 2 și 3 ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar al. 4 stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la al. 3 constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) CPC cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 al. 2, 3 și 4.

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, pe când în recursul declarat de către Ministerul Justiției asemenea aspecte nu se regăsesc.

Din considerentele menționate instanța de recurs ajunge la concluzia de a considera recursurile declarate de către Procuratura Generală și Ministerul Justiției inadmisibile.

Referitor la pretenția avocatului Urschi Laura cu referire la încasarea cheltuielilor de judecată suportate de către Starinschi Radu în instanța de recurs, colegiul menționează, că pentru probarea cheltuielilor suportate și prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea, care pretinde compensarea cheltuielilor, originalul dovezii achitării onorariilor avocaților, lista detaliată a actelor /acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora. Totodată la materialele dosarului nu este anexat contractul de asistență juridică, în care părțile urmau să stabilească tariful unei ore de lucru a avocatului și nici originalul bonului de plată.

Astfel instanța de recurs, consideră pretenția avocatului ca fiind neprobată și pasibilă de a fi respinsă.

Conform celor expuse, în temeiul art. 270, 432, 433, 440 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

DISPUNE :

Se consideră inadmisibile recursurile declarate de către Ministerul Justiției și Procuratura Generală împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015, în pricina la acțiunea lui Starinschi Radu împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Procuratura Generală privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, procuratură și ale instanțelor judecătorești.

Se respinge pretenția avocatului Urschi Laura cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate de Starinschi Radu în instanța de recurs.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului

Tamara Chișca- Doneva

Judecători

Ion Druță

Maria Ghervas